

Przedmiotowy System Oceniania z języka polskiego dla klas IV-VI SP i I-III gimnazjum

1. Wymagania edukacyjne są zgodne z nową podstawą programową oraz programem nauczania języka polskiego w kl. IV-VI Gdańskiego Wydawnictwa Oświatowego pod nazwą „Między nami” oraz programem nauczania języka polskiego w kl. I-III gimnazjum Wydawnictwa Nowa Era pod nazwą „Słowa na czasie”.

Wymagania, kryteria oceniania dla poszczególnych klas zawarte są w załącznikach.

2. Cele edukacyjne:

- Rozwijanie zainteresowania językiem jako składnikiem dziedzictwa kulturowego.
- Przygotowanie do uczestnictwa w komunikacji międzyludzkiej (w roli aktywnego słuchacza, czytelnika wypowiadającego się w mowie i piśmie).
- Przygotowanie do świadomego odbioru różnych tekstów literackich, kształcenie postawy krytycznego uczestnika zjawisk kulturalnych.
- Pogłębienie i ukierunkowanie aktywności poznawczej i twórczej ucznia.
- Wdrażanie do właściwego korzystania z tekstów użytkowych.
- Motywowanie uczniów do poznawania utworów literackich.
- Kształcenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji.
- Wdrażanie do obiektywnego oceniania postaw innych ludzi, przygotowanie do samooceny i umacniania poczucia własnej wartości.
- Kształtowanie postaw humanistycznych, motywowanie do poszukiwania w literaturze, kulturze i życiu prawdy, dobra i piękna oraz tworzenia tych wartości.
- Pomaganie w odkrywaniu osobistych preferencji percepcyjnych i potencjału umysłowego.
- Przygotowanie do działania w zespole i rozwiązywania problemów

3. Obszary podlegające ocenianiu:

- wiedza;
- umiejętności ucznia wynikające z posiadanej wiedzy;
- praca samodzielna;
- praca w grupie;

- aktywność;
- zaangażowanie i zainteresowanie przedmiotem;
- odrabianie zadań domowych;
- samokształcenie;
- wykonywanie dodatkowych zadań.

4. W każdym semestrze kontroli i ocenie podlegają następujące formy pracy ucznia:

- prace klasowe – redagowanie różnych form wypowiedzi ,
- sprawdziany z nauki o języku – (po każdym dziale),
- testy działowe,
- kartkówki,
- dyktanda,
- pisemne prace domowe,
- znajomość lektur,
- wypowiedzi ustne na lekcji oraz przygotowywane w domu,
- recytacja utworów poetyckich lub prozy,
- technika głośnego czytania,
- sprawdzian czytelniczy sprawdzający stopień rozumienia czytanego tekstu oraz posługiwanie się poznanymi terminami z teorii literatury,
- zadania nadobowiązkowe – stosownie do zainteresowań,
- prowadzenie zeszytu, także zeszytu ćwiczeń.

Oznaczenia dodatkowe (w dokumentacji nauczyciela):

+ zdobycie trzech plusów (np. za aktywność podczas lekcji) daje uczniowi ocenę bardzo dobrą.

5. Ocenianie szczegółowe

- Testy umiejętności językowych i literackich, sprawdziany, kartkówki oceniane są według procentowych proporcji (dla uczniów z orzeczeniami, opiniami są dodatkowo modyfikowane):

100% – 85% – ocena bardzo dobra

84,99% – 70% – ocena dobra

69,99% – 55% – ocena dostateczna

49,99% – 40% – ocena dopuszczająca

39,99% – 0% – ocena niedostateczna

Prace pisemne (wypracowania) oceniane są według następujących kryteriów:

- zgodność treści z tematem i wyczerpanie tematu, oryginalność,
- właściwa forma i kompozycja,
- poprawność języka, zasób słownictwa, styl,
- poprawność ortograficzna i interpunkcyjna,
- estetyka, czytelność pracy.

Ocenianie kształtujące

Prace pisemne oprócz oceny są dodatkowo opatrzone komentarzem, informacją zwrotną dla ucznia o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć. Informacja ta wyszczególnia i docenia dobre elementy pracy, odnotowuje to, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy ze strony ucznia, daje wskazówki, w jaki sposób uczeń powinien poprawić tę konkretną pracę i w jakim kierunku uczeń powinien pracować dalej. Przy odpowiedzi uczeń również otrzymuje informację zwrotną.

Uwaga! Sprawdziany działowe, prace klasowe na wniosek rodzica lub ucznia mogą być dodatkowo opatrzone komentarzem, informacją zwrotną.

Ocenę celującą za stylistyczną pracę pisemną otrzymuje uczeń, który nie popełnił błędów ortograficznych, językowych i rzeczowych, zastosował interesującą formę wypowiedzi, wprowadził środki wzbogacające wypowiedź i wykazał się wiedzą oraz umiejętnościami wykraczającymi poza obowiązujący materiał.

- Prace klasowe – na jednej lub dwóch godzinach lekcyjnych, obejmują prace twórcze uczniów sprawdzające stopień opanowania poznanych form wypowiedzi pisemnych. Uczniowie otrzymują kilka tematów do wyboru – piszą na jeden wybrany temat. Praca powinna zawierać recenzję tłumaczącą ocenę i podkreślającą zalety pracy oraz informację o elementach, które należy poprawić lub nad którymi jeszcze trzeba popracować. Uczniowie nieobecni na pracy klasowej piszą ją na pierwszej lekcji po przyjeździe do szkoły, a uczniowie

po dłuższej nieobecności – w ciągu 2 tygodni. Prace klasowe sprawdzane są w ciągu 2 tygodni.

- Sprawdziany wiadomości/testy działowe – są obowiązkowe, zapowiadane uczniom i wpisywane do dziennika z dwutygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdzane w ciągu 2 tygodni. Są przeprowadzane są po omówieniu określonej partii materiału np. jednego działu lub po zrealizowaniu materiału w semestrze czy roku. Uczniowie znają zakres materiału przewidzianego do kontroli. Sprawdziany oceniamy według systemu punktowego.

Uczniowie nieobecni na sprawdzianie /teście piszą go na pierwszej lekcji po przyjsciu do szkoły, a uczniowie po dłuższej nieobecności – w ciągu 2 tygodni. Spisywanie (ściągnięcie) na sprawdzianie jest jednoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej.

- Kartkówki –z trzech ostatnich tematów lekcji lub sprawdzające pracę domową. Trwają 15-20 minut, są niezapowiadane, sprawdzane w ciągu 1 tygodnia - 3-4 kartkówki w semestrze.
- Praca domowa – kontrolowana na bieżąco.
 - a)Prace domowe mogą być pisemne, ustne lub mogą polegać na przygotowaniu określonych materiałów potrzebnych na lekcję.
 - b)Spisywanie prac domowych jest jednoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej.
 - c)Prace domowe mogą być krótkie i długoterminowe.
 - d) Brak pracy domowej należy zgłosić nauczycielowi na początku lekcji.
 - e)Uczeń dwa razy w semestrze może bez konsekwencji zgłosić brak pracy domowej podlegającej ocenie.
 - f)Praca domowa może mieć także formę wypowiedzi pisemnej zadanej na dłuższy czas.

Jeśli uczeń nie dostarczy pracy w wyznaczonym terminie otrzymuje ółówkiem ocenę niedostateczną. Natomiast, jeśli nie dostarczy jej w drugim-wyznaczonym przez nauczyciela terminie, otrzymuje ocenę niedostateczną z wpisem długopisem do dziennika.

g) Uczeń może poprawić ocenę z zadania domowego w ciągu dwóch tygodni.

- Testy diagnostyczne- nie są zapowiedziane, ale też nie są oceniane, wyniki podaje się w procentach. Przeprowadzane są na początku roku szkolnego.

Uwaga! Uczeń ma prawo w ciągu 2 tygodni poprawić ocenę niedostateczną z prac klasowych, testów, sprawdzianów, prac pisemnych, zadań domowych, a także za zgodą nauczyciela- z kartkówek.

- Prowadzenie zeszytu przedmiotowego – uczeń obowiązkowo prowadzi zeszyt.

Uczeń jest odpowiedzialny za prowadzenie zeszytu w sposób estetyczny, dba o jego zawartość, bieżące redagowanie notatek. Nauczyciel kontroluje zeszyt przy okazji sprawdzania prac domowych.

- Wypowiedzi ustne – to udział i przygotowanie ucznia do zajęć oraz spójna odpowiedź na pytania nauczyciela.

W wypowiedzi ustnej ocenie podlega:

- znajomość zagadnienia;
- samodzielność wypowiedzi;
- kultura języka;
- precyzja, jasność ujęcia tematu;

- Aktywność na lekcji – uczniowie za aktywność na lekcji będą otrzymywać plusy. Za zdobycie 3 plusów uczeń otrzymuje ocenę b.dobłą.

- Praca w zespole – ocenę za pracę w grupie może otrzymać cały zespół lub indywidualny uczeń.

Ocenie podlegają umiejętności:

- planowanie i organizacja pracy grupowej;
- efektywne współdziałanie;
- wywiązywanie się z powierzonych ról;
- rozwiązywanie problemów w sposób twórczy;

- Recytacja – uczniowie przygotowują recytację fragmentów prozy lub utworu poetyckiego (w zależności od wymagań w danej klasie- jedna recytacja w ciągu roku)

Kryteria oceny recytacji:

-Zgodność z tekstem;

-Płynność recytacji (bez poprawek, czekania na podpowiedź);

-Przestrzeganie znaków przestankowych;

-Dostosowanie tempa recytacji i barwy głosu do treści oraz nastroju wybranego fragmentu;

-Gesty i mimika;

Pierwszy warunek – dopuszczający
Pierwszy i drugi warunek – dostateczny
Pierwszy, drugi i trzeci warunek – dobry
Pierwszy, drugi, trzeci i czwarty warunek – bardzo dobry
Wszystkie warunki – celujący

- **Dyktanda** – przeprowadza się po wprowadzeniu i utrwaleniu określonych zasad ortograficznych i interpunkcyjnych. Dyktanda sprawdzane będą w ciągu 2 tygodni. Każde dyktando sprawdza stopień opanowania pewnych zasad ortograficznych.

Dyktanda oceniane są zgodnie z następującą klasyfikacją błędów

– błędy pierwszego rzędu (zła pisownia wyrazów z „ó”, „u”, „rz”, „ż”, „ch”, „h” wymiennym, niewymiennym lub w wyrazach często używanych oraz błędna pisownia „nie” z czasownikiem, pisownia wielkich i małych liter),
- pisownia *ą, ę, on, om, en, em*, pisownia *i, j*, pisownia partykuły *by*, pisownia wyrażen przyimkowych, pisownia przyimków złożonych, pisownia *nie* z innymi częściami mowy, użycie łącznika.

(wszystkie pozostałe),

– błędy interpunkcyjne, zamiana, opuszczenie lub dodanie głosek, nieprawidłowe przenoszenie wyrazów

3 błędy interpunkcyjne traktuje się jako 1 ortograficzny

Uczniowie nieobecni na dyktandzie piszą go na pierwszej lekcji po przyjściu do szkoły, a uczniowie po dłuższej nieobecności – w ciągu 2 tygodni.

* Uczniowie z opinią PPP są oceniani zgodnie z zaleceniami.

- **Technika czytania** oceniana jest ustnie, częstotliwość zależy od potrzeb.

OCENA UCZNIÓW REALIZUJĄCYCH PROGRAM DOSTOSOWANY DO ICH MOŻLIWOŚCI

Uczniowie, realizujący program zmodyfikowany i przystosowany do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia, są oceniani indywidualnie na miarę swoich możliwości i umiejętności.

6. OCENIANIE SEMESTRALNE, ROCZNE

- ocena semestralna, roczna ustalana na podstawie ocen cząstkowych według następującej hierarchii ważności: prace klasowe, testy, sprawdziany, dłuższe wypowiedzi pisemne, odpowiedzi ustne, kartkówki, konkursy, praca na lekcji, pozostałe oceny,
- ocena semestralna, roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych

7. Warunki zaliczenia przedmiotu, poprawa ocen uzyskanych w ciągu roku.

- podstawą uzyskania oceny dopuszczającej z przedmiotu jest opanowanie 50% wiadomości i umiejętności z zakresu wymagań podstawowych;
- każdy uczeń ma obowiązek pisania sprawdzianów, w przypadku nieobecności ma możliwość napisania sprawdzianów w terminie ustalonym przez nauczyciela;
- Uczniowie mogą poprawiać oceny negatywne (ocena niedostateczna oraz dopuszczająca, w wyjątkowych przypadkach także dostateczna) z prac klasowych, testów, sprawdzianów w terminie 14 dni od dnia podania informacji o ocenach. Uczeń może poprawić niekorzystną ocenę z pracy domowej i odpowiedzi ustnej na kolejnych zajęciach. Nie podlegają poprawie kartkówki, praca na lekcji.
- Jedną pracę można poprawiać jeden raz, ponadto z poprawy pracy uczeń nie może otrzymać oceny celującej (w przypadku uzyskania maksymalnej liczby punktów uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą);
- Jeśli uczeń otrzymał ocenę wyższą niż dopuszczająca, może ją poprawić tylko za zgodą nauczyciela;
- Jeśli sprawdzian (pracę klasową, dyktando) zaliczy mniej niż 80% klasy, to obowiązkowo poprawiają go wszyscy uczniowie, którzy otrzymali oceny niedostateczne i dopuszczające, a pozostali mogą na własną prośbę poprawiać otrzymane oceny;
- Jeśli sprawdzian (praca klasowa, dyktando) zaliczy 80% klasy, to jeśli chcą poprawiają go uczniowie, którzy otrzymali oceny niedostateczne i dopuszczające oraz inni (nawet, gdy uzyskali oceny wyższe);
- Do dziennika nauczyciel wpisuje obie oceny – ocenę poprawianą oraz ocenę uzyskaną z poprawy (przedzielone ukośnikiem). Przy wystawianiu oceny końcowej nauczyciel wyciąga średnią z obu ocen i średnia ta staje się oceną cząstkową;
- Każdy uczeń jest zobowiązany do noszenia podręcznika, zeszytu ćwiczeń, zeszytu przedmiotowego na każdą lekcję. Wskazane jest posiadanie tekstu lektury w czasie jej omawiania.
- Jeżeli uczeń drugi raz nie dotrzyma terminu wyznaczonego na oddanie długoterminowej pracy domowej, otrzymuje ocenę niedostateczną.

- Prace pisemne, testy, sprawdziany nauczyciel przechowuje do 31.08. danego roku szkolnego z możliwością wglądu przez uczniów i rodziców
- **Nieobecności.** Uczeń, który z powodu dłuższej choroby był nieobecny na sprawdzianie lub kartkówce – zalicza pracę w ciągu 2 tygodni (po ustaleniu terminu z nauczycielem i wyłącznie w przypadku, gdy nieobecność ta jest usprawiedliwiona). Uczeń nieobecny więcej niż trzy dni, powinien uzupełnić notatki w ciągu tygodnia. Brak zadania następnego dnia po nieobecności powinien zgłosić nauczycielowi.
- O przewidywanej niedostatecznej ocenie semestralnej/ rocznej uczeń i jego rodzice (prawni opiekunowie) są poinformowani na miesiąc przed zakończeniem semestru/ roku szkolnego).
- Uczeń, który opuścił 50% godzin lekcyjnych nie może być klasyfikowany z przedmiotu.
- Każdy uczeń może otrzymać dodatkowe oceny za wykonane prace nadobowiązkowe, za udział w konkursie przedmiotowym, literackim, poetyckim, recytatorskim, ortograficznym.

** Poprawie nie podlegają oceny z testów diagnozujących poziom opanowanych umiejętności.

8. SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIÓW I RODZICÓW O INDYWIDUALNYCH OSIĄGNIĘCIACH

1. Na początku roku szkolnego rodzice i uczniowie zostają poinformowani o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania języka polskiego oraz o sposobach ich sprawdzania.
2. Wszystkie oceny ucznia wpisywane są do dziennika elektronicznego.
3. Ocena jest jawna, zarówno dla ucznia jak i jego rodzica.
4. Uzupełnieniem obowiązującej skali ocen są plusy i minusy przy stopniach.
5. Rodzice są zobowiązani podpisać każdą ocenę ucznia wpisaną do zeszytu.
6. Prace pisemne są do wglądu rodziców u nauczycieli przedmiotu.
7. O teście, sprawdzianie uczniowie informowani są z dwutygodniowym wyprzedzeniem (poprzez wpis do dziennika). Testy, sprawdziany poprzedzone są lekcją powtórzeniową-uczniowie otrzymują zagadnienia.
8. Kartkówki (z trzech ostatnich lekcji) nie muszą być zapowiedziane, podlegają poprawie za zgodą nauczyciela.
9. Nauczyciel ma obowiązek sprawdzić i dokonać oceny pracy klasowej, sprawdzianu w terminie 2 tygodni.
10. Oceny z twórczych prac pisemnych opatrywane są przez nauczyciela krótkim komentarzem (patrz ocenianie kształtujące).

11. Podstawą do wystawienia oceny okresowej i końcoworocznej są wszystkie oceny, jednakże decydujący wpływ na ocenę mają prace klasowe (testy, sprawdziany, dyktanda) oraz kartkówki.

12. Uczeń ma prawo dwukrotnie w ciągu semestru zgłosić brak przygotowania do lekcji, tj. brak pracy domowej. Po wykorzystaniu limitu uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

13. Za brak pomocy naukowych, np. zeszytu, podręcznika otrzymuje punkty minusowe, zgodnie z punktowym systemem oceniania zachowania.

Elżbieta Musiał